

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

20.01.2025 № 70/5-р/к

Справа № 2/03-4-23

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА на XIII сесії VIII скликання прийняла рішення від 09.07.2021 № 1509 «Про встановлення місцевих податків і зборів», яким встановлені пільги підприємствам, установам, організаціям комунальної форми власності по сплаті земельного податку.

Однак, звільнення від сплати земельного податку комунальних підприємств (суб'єктів господарювання), що належать до комунальної власності територіальної громади СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, може призвести до надання зазначеним суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів – суб'єктів господарювання, які можуть діяти на відповідних товарних ринках, що й підприємства комунальної форми власності.

Зокрема, підприємства комунальної форми власності можуть здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив органів місцевого самоврядування (дії рішення), що може призвести до спотворення конкуренції на відповідних ринках, на яких діють суб'єкти господарювання інших форм власності на території населених пунктів, які підпорядковані СТАРОВІРІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ.

Встановлення СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ пільг підприємствам комунальної форми власності по сплаті земельного податку може призвести до спотворення конкуренції на відповідних ринках, на яких діють суб'єкти господарювання інших форм власності на території населених пунктів, які підпорядковані СТАРОВІРІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ.

За результатами розгляду справи № 2/03-4-23 адміністративною колегією Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) дії СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, що полягають у прийнятті на XIII сесії VIII скликання рішення від 09.07.2021 № 1509 «Про встановлення місцевих податків і зборів», яким встановлені пільги підприємствам, установам, організаціям комунальної форми власності по сплаті земельного податку, визнано антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до спотворення конкуренції, що є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Адміністративна колегія Відділення, розглянувши матеріали справи № 2/03-4-23 про порушення СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Другого відділу досліджень і розслідувань від 06.01.2025 № 70-03/9-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 05.01.2023 № 70/4-рп/к розпочато розгляд справи № 2/03-4-23 у зв'язку з наявністю в діях СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, що полягають у прийнятті на XIII сесії VIII скликання рішення від 09.07.2021 № 1509 «Про встановлення місцевих податків і зборів», яким встановлені пільги підприємствам, установам, організаціям комунальної форми власності по сплаті земельного податку, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом сьомим частини другої статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування в частині надання окремим групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції (далі – Справа).
- (2) Відділенням листом від 05.01.2023 № 70-02/2-49 надіслано СТАРОВІРІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ копію розпорядження від 05.01.2023 № 70/4-рп/к про початок розгляду Справи.
- (3) Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303515435592 копію розпорядження від 05.01.2023 № 70/4-рп/к разом із супровідним листом від 05.01.2023 № 70-02/2-49 СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ отримано 19.01.2023.
- (4) Відділенням листом від 06.01.2025 № 70-02/41е СТАРОВІРІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ було направлено копію подання з попередніми висновками у Справі від 06.01.2025 № 70-03/9-П (далі – Подання).
- (5) Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0600999521107 лист Відділення від 06.01.2025 № 70-02/41е разом з копією Подання СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ отримано 10.01.2025.
- (6) СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА листом від 16.01.2025 № 193/02-33 надала свої міркування з підстав, викладених в Поданні.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (7) Відповідачем у Справі є СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА.
- (8) Відповідно до інформації, розміщеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА є юридичною особою, ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація, доступ до якої обмежено)*, організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування. Місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (9) Основним видом діяльності СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (10) Відповідно до частини першої статті 5 та частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

- (11) Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (12) Згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (13) Відповідно до частини першої статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (14) Отже, відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, які проживають на території Старовірівської територіальної громади, забезпечує дотримання законності та правопорядку.
- (15) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції». Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (16) Відповідно до вказаних законодавчих норм реалізація СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (17) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ із суб'єктами господарювання, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію в територіальних межах Старовірівської територіальної громади.

3. ОБСТАВИНИ СПРАВИ ТА ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУЛИСЯ АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ ВІДПОВІДАЧА

- (18) СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ під час здійснення функцій і повноважень, передбачених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Податковим кодексом України (надалі – ПКУ, Кодекс), на XIII сесії VIII скликання прийнято рішення від 09.07.2021 № 1509 «Про встановлення місцевих податків і зборів» (далі – Рішення).
- (19) Додатком № 9 до Рішення передбачено «Перелік пільг для фізичних та юридичних осіб зі сплати земельного податку». Пільги вводяться в дію з 01 січня 2022 року.
- (20) Зазначеним Переліком передбачені пільги щодо сплати податку для юридичних осіб, зокрема, «для підприємств, організацій, установ – для земельних ділянок під об'єктами комунальної власності» (мова оригіналу), розмір пільги (відсотків суми податкового зобов'язання за рік) становить 100 %.

- (21) Згідно з частиною четвертою статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках а також одержувати дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.
- (22) Згідно з підпунктом 12.3.5 пункту 12.3 статті 12 ПКУ у разі якщо до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування місцевих податків та/або зборів, сільська, селищна, міська рада не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків та/або зборів, що є обов'язковими згідно з нормами цього Кодексу, такі податки та/або збори справляються виходячи з норм цього Кодексу із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування таких місцевих податків та/або зборів.
- (23) Відповідно до інформації, наданої СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ листами від 29.12.2022 № 2087/02-34 (вх. № 70-01/85 від 10.01.21023 та від 23.05.2024 № 1607/02-34 (вх. № 70-01/1303 від 23.05.2024) Рішення є чинним і СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА не зверталась до Відділення з листом щодо погодження проєкту Рішення.
- (24) Отже, СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА прийняла Рішення, яким передбачено встановлення пільг зі сплати земельного податку для підприємств, установ, організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ.
- (25) Проте, положеннями Податкового кодексу України не передбачено такої підстави звільнення від сплати земельного податку як належність суб'єкта господарювання-платника податку до комунальної форми власності.
- (26) Статтею 143 Конституції України встановлено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону.
- (27) Частиною першою статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, затвердження ставок земельного податку відповідно до Податкового кодексу України та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах, а також земельному податку.
- (28) Також, частиною першою статті 69 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до ПКУ встановлюють місцеві податки і збори.
- (29) Згідно із пунктом 12.3 статті 12 ПКУ сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків і зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.
- (30) Положеннями пункту 12.4 статті 12 ПКУ встановлено, що до повноважень сільських, селищних, міських рад, військових адміністрацій та військово-цивільних адміністрацій щодо податків та зборів належать, зокрема: встановлення ставок місцевих податків та зборів в межах ставок, визначених цим Кодексом; прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання яке набирає чинності з початку бюджетного періоду.
- (31) Згідно з підпунктом 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ не дозволяється сільським, селищним, міським радам встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для

окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.

- (32) Відповідно до пункту 8.3 статті 8 ПКУ до місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених цим Кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.
- (33) Згідно зі статтею 10 ПКУ до місцевих податків відноситься податок на майно, який відповідно до статті 265 ПКУ складається з:
 - податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
 - транспортного податку;
 - плати за землю.
- (34) Відповідно до підпункту 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ плата за землю - обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.
- (35) Згідно з підпунктом 14.1.136 пункту 14.1 статті 14 ПКУ орендна плата для цілей розділу XII (Податок на майно) цього Кодексу - обов'язковий платіж за користування земельною ділянкою державної або комунальної власності на умовах оренди.
- (36) Відповідно до підпункту 14.1.72 пункту 14.1 статті 14 ПКУ, земельний податок – обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних (часток) паїв, а також постійних землекористувачів.
- (37) Загальні правові норми щодо сплати плати за землю закріплені статтями 269-277 ПКУ, якими визначено наступне:
 - платниками плати за землю є (стаття 269 ПКУ):
 - платники земельного податку в особі власників земельних ділянок, земельних часток (паїв) і землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування;
 - платники орендної плати – землекористувачі (орендарі) земельних ділянок державної та комунальної власності на умовах оренди;
 - об'єктами оподаткування платою за землю є (стаття 270 ПКУ):
 - об'єкти оподаткування земельним податком у вигляді земельних ділянок, земельних часток (паїв), які перебувають у власності і земельних ділянок державної та комунальної власності, які перебувають у володінні на праві постійного користування;
 - об'єкти оподаткування орендною платою у вигляді земельних ділянок державної та комунальної власності, які надані в користування на умовах оренди;
 - базою оподаткування платою за землю є (стаття 271 ПКУ):
 - нормативна грошова оцінка земельної ділянки з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого цим розділом;
 - площа земельної ділянки, нормативну грошову оцінку якої не проведено;
 - ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки (пункт 274.1 статті 274 ПКУ);

➤ ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форм власності) (пункт 274.2 статті 274 ПКУ).

- (38) Відповідно до пункту 30.1 статті 30 ПКУ податкова пільга – передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 цієї статті.
- (39) Пунктом 30.2 статті 30 ПКУ встановлено, що підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.
- (40) Пункт 30.5 статті 30 ПКУ передбачає, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.
- (41) Відповідно до пункту 284.1 статті 284 ПКУ, зокрема, органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.
- (42) Статтею 282 ПКУ передбачені пільги щодо сплати податку для юридичних осіб. Від сплати податку звільняються:
 - санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських об'єднань осіб з інвалідністю, реабілітаційні установи громадських об'єднань осіб з інвалідністю;
 - громадські об'єднання осіб з інвалідністю України, підприємства та організації, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю та спілками громадських об'єднань осіб з інвалідністю і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість осіб з інвалідністю, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці;
 - бази олімпійської та параолімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;
 - дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки (крім національних та державних дендрологічних парків) (за умови використання за цільовим призначенням), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;
 - державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій. У разі виключення таких підприємств, установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій;
 - державні та комунальні центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацькі спортивні школи і спортивні споруди всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру

неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди. У разі виключення таких установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій, декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

- (43) Відтак сільські, селищні, міські ради при встановленні місцевих податків і зборів, а також при наданні пільг щодо їх сплати мають керуватися положеннями ПКУ, не виходячи за його межі, в тому числі щодо встановлення граничних розмірів ставок податків і зборів.
- (44) При цьому, в податковому законодавстві України наведений вичерпний перелік категорій юридичних осіб, яким надаються пільги щодо сплати земельного податку.
- (45) Відповідно до частини першої статті 78 Господарського кодексу України комунальне унітарне підприємство утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини майна комунальної власності і входить до сфери його управління.
- (46) Як і державні підприємства, так і комунальні залежно від мети їх створення поділяються на комунальні комерційні підприємства, що мають на меті отримання прибутку, та комунальні некомерційні підприємства, основною метою яких є задоволення потреб відповідної територіальної громади. Саме тому, майно комунального підприємства може належати йому як на праві господарського відання (комунальне комерційне підприємство), так і на праві оперативного управління (комунальне некомерційне підприємство) (частина третя статті 78 Господарського кодексу України).
- (47) Згідно з частиною другою статті 3 Господарського кодексу України господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, є підприємництвом, а суб'єкти підприємництва - підприємцями. Господарська діяльність може здійснюватися і без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність).
- (48) З огляду на вищенаведене суб'єкти господарювання інших форм власності, що займаються підприємництвом, та комунальні підприємства, що ведуть комерційну господарську діяльність, є конкурентами на певних товарних ринках в межах Старовірівської сільської територіальної громади.
- (49) Головне управління статистики у Харківській області листом від 12.03.2024 № 03-62/30-24 (вх. від 135.03.2024 № 70-01/561) та СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА листом від 23.05.2023 № 1607/02-34 (вх. № 70-01/1303 від 23.05.2024) надали перелік суб'єктів господарювання, що належать до комунальної власності СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, серед яких є:
 - КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «СТАРОВІРІВСЬКА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА» СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ КРАСНОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація, доступ до якої обмежено)*; основний вид діяльності – *(інформація, доступ до якої обмежено)*);
 - КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МИКОЛАЇВСЬКА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА» СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ КРАСНОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація, доступ до якої обмежено)*); основний вид діяльності – *(інформація, доступ до якої обмежено)*).
- (50) Слід зазначити, що вище зазначений ринок (зокрема ринок архівних послуг) є відкритим і у будь – який період часу на певному ринку можуть почати діяти суб'єкти господарювання інших форм власності, які здійснюватимуть свою діяльність на однакових товарних ринках, які конкуруватимуть між собою.
- (51) Таким чином, на однакових товарних ринках в межах території Старовірівської сільської ради поряд з підприємствами, що належать до комунальної власності Старовірівської

територіальної громади, можуть діяти суб'єкти господарювання іншої форми власності, які є потенційними конкурентами.

- (52) Згідно з вимогами законодавства про захист економічної конкуренції суб'єкти господарювання, що діють на одному товарному ринку, повинні знаходитись в рівних конкурентних умовах.
- (53) Відповідно до інформації, наданої СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ листами від 29.12.2022 № 2087/02-34 (вх. № 70-01/85 від 10.01.21023 та від 23.05.2023 № 1607/02-34 (вх. № 70-01/1303 від 23.05.2024), протягом 2022-2023 років та січня-травня 2024 року відсутні підприємства, установи, організації, які належать до комунальної власності, що були звільнені від сплати земельного податку.
- (54) Листом від 17.09.2024 № 2758/02-33 (вх. № 70-01/2324 від 17.09.2024) СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА повідомила, що підприємства, установи, організації, які належать до комунальної власності, «користуються податковою пільгою щодо сплати земельного податку відповідно до пп. 282.1.4 п. 282.1 ст. 282 Податкового кодексу від 23.12.2010 № 2856-VI із змінами та доповненнями» (мова оригіналу).
- (55) Таким чином, прийняття СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ Рішення, яким передбачено звільнення від сплати земельного податку на території Старовірівської територіальної громади підприємств, що належать до комунальної власності Старовірівської сільської ради, ставить їх у привілейоване становище щодо потенційних конкурентів на етапі входження останніх на відповідний ринок (ринки), завдяки чому конкуренція на цьому ринку (цих ринках) може спотворюватись.

4. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА ТА НАСЛІДКИ АНТИКОНКУРЕНТНИХ ДІЙ

- (56) Згідно зі статтею 13 Конституції України усі суб'єкти права власності рівні перед законом.
- (57) Підпунктом 4.1 статті 4 ПКУ передбачено, що податкове законодавство України ґрунтується на таких принципах, зокрема:
- рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації;
 - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;
 - нейтральності оподаткування - установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платників податків.
- (58) Господарським кодексом України передбачено, що:
- одним із загальних принципів господарювання в Україні є рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання (частина перша статті 6 Господарського кодексу України);
 - органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності (частина третя статті 18 Господарського кодексу України);
 - органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції (частина друга статті 25 Господарського кодексу України).
- (59) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

- (60) Згідно з частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування. Частина друга статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначає, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (61) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (62) Тобто, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов, за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (63) У розумінні частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (64) Під спотворенням конкуренції розуміється настання (можливість настання) таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють (визначають) інтенсивність конкуренції, можливості учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.
- (65) Абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, визнаються надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (66) Отже, нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вплив органів місцевого самоврядування на конкуренцію. При цьому, варто зазначити, що встановлення органами Антимонопольного комітету України факту завдання шкоди конкуренції такими антиконкурентними діями (бездіяльністю) не є необхідним.
- (67) Достатнім є високий ступінь імовірності настання антиконкурентних наслідків за результатами конкретних управлінських рішень, дій (бездіяльності) органів місцевого самоврядування.
- (68) СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА прийняла Рішення, яким передбачено звільнення від сплати земельного податку на території Старовірівської територіальної громади підприємств, що належать до комунальної власності Старовірівської сільської ради, в той час, як суб'єкти господарювання інших форм власності, що можуть діяти з ними на одному ринку, тобто є потенційними конкурентами, зобов'язані платити зазначені податки.

- (69) Однак, звільнення від сплати земельного податку комунальних підприємств (суб'єктів господарювання), що належать до комунальної власності Старовірівської територіальної громади, може призвести до надання зазначеним суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів – суб'єктів господарювання, які можуть діяти на відповідних товарних ринках, що й підприємства комунальної форми власності.
- (70) Зокрема, підприємства комунальної форми власності можуть здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив органів місцевого самоврядування (дії Рішення), що може призвести до спотворення конкуренції на відповідних ринках, на яких діють суб'єкти господарювання інших форм власності на території населених пунктів, які підпорядковані Старовірівській сільській раді.
- (71) Внаслідок встановлення СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ пільг підприємствам комунальної форми власності щодо сплати податку за земельні ділянки, суб'єкти господарювання іншої форми власності, не маючи таких пільг по сплаті земельного податку, можуть нести більші витрати порівняно з комунальними підприємства, діючи в умовах конкуренції на відповідних ринках товарів, робіт та послуг.
- (72) Таким чином, дії СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, що полягають у прийнятті СТАРОВІРІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ VIII скликання XIII сесії рішення від 09.07.2021 № 1509 «Про встановлення місцевих податків і зборів», яким встановлені пільги підприємствам, установам, організаціям комунальної форми власності по сплаті земельного податку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим абзацом сьомим частини другої статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, в частині надання окремим групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (73) Відділенням листом від 06.01.2025 № 70-02/41є СТАРОВІРІВСЬКІЙ СІЛЬСЬКІЙ РАДІ було направлено копію Подання.
- (74) СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА листом від 16.01.2025 № 193/02-33 надала свої міркування з підстав, викладених в Поданні. Зокрема СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА повідомила, що станом на січень 2025 року підготовлено проєкт рішення «Про становлення місцевих податків та зборів», з урахуванням Подання, Податкового кодексу України, Закону України «Про захист економічної конкуренції», Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», яке буде прийнято до 15 липня 2025 року.

6. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

- (75) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться те, що дії СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, які полягають у прийнятті на XIII сесії VIII скликанні рішення від 09.07.2021 № 1509 «Про встановлення місцевих податків і зборів», яким встановлені пільги підприємствам, установам, організаціям комунальної форми власності по сплаті земельного податку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим абзацом сьомим частини другої статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, в частині надання окремим групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.
- (76) Такі дії СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ заборонені відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до абзацу четвертого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 3295-IX від 09.08.2023 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), **адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України**

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що СТАРОВІРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)) своїми діями, які полягають у прийнятті на XIII сесії VIII скликанні рішення від 09.07.2021 № 1509 «Про встановлення місцевих податків і зборів», яким встановлені пільги підприємствам, установам, організаціям комунальної форми власності по сплаті земельного податку, вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

2. Зобов'язати СТАРОВІРІВСЬКУ СІЛЬСЬКУ РАДУ (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)) у **6-ти місячний термін з дня отримання рішення** припинити порушення, зазначене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, про що письмово повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України з наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК